

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 3.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.62>

УДК 338

У. І. Козут,

к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-3847-2762>

О. Я. Пилипчій,

аспірант кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <http://orcid.org/0009-0007-3041-5791>

А. Ю. Іщук,

аспірант кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <http://orcid.org/0009-0004-0692-8675>

ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ

U. Kohut,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and International Business, Lviv Polytechnic National University

O. Pylypchii,

Postgraduate student of the Department of Management and International Business, Lviv Polytechnic National University

A. Ishchuk,

Postgraduate student of the Department of Management and International Business, Lviv Polytechnic National University

INNOVATION TRENDS IN UKRAINE AND THE WORLD: COMPARATIVE CHARACTERISTICS AND PROSPECTS

У статті обґрунтовано актуальність інтенсивного впровадження та реалізації інновацій задля розвитку та забезпечення високого рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та національної економіки. Проведено порівняльну характеристику розвитку інноваційної діяльності передових економік світу, вивчено передовий світовий досвід у впровадженні та розвитку інновацій. Висвітлено виклики щодо розвитку інноваційної діяльності та наведемо основні характеристики сучасних трендів інноваційного розвитку в Україні. Досліджено та розвинуто класифікацію чинників активізації інноваційної діяльності промислових підприємств України. Визначено особливості здійснення інноваційної діяльності в Україні на сучасному етапі та потенціал інноваційного розвитку. Досліджено тенденції розвитку інноваційної діяльності за основними показниками, такими як: Глобальний індекс інновацій – ГІІ, Індекс інновацій Агентства Блумберг – ІАБ, Глобальний індекс конкурентоспроможності талантів – ГІКТ, Глобальний індекс стійкої конкурентоспроможності – ГІСК, Зведений інноваційний індекс – ЗІІ. Запропоновано принципи розвитку інноваційної діяльності в Україні, що направлені на формування умов для ефективного використання людського капіталу та науково-технічного потенціалу, інтеграції країни у міжнародний інноваційний простір та забезпечення довгострокових конкурентних переваг.

The article substantiates the relevance of intensive implementation and using of innovations for the development and ensuring a high level of competitiveness of domestic enterprises and the national economy. A comparative characteristic of the development of innovative activity of advanced economies of the world is carried out, advanced world experience in the introduction and development of innovations is studied. It is established that for a long time the leaders in the implementation of innovations were the USA and developed European countries, however, in recent years, Asian countries have increasingly become world centers

of innovation. Today, many innovative firms are located outside Europe. The challenges of the development of innovative activity are highlighted and the main characteristics of modern trends in innovative development in Ukraine are presented. The classification of factors for activating innovative activity of industrial enterprises of Ukraine is studied and developed. Factors that hinder the activation of innovative activity of industrial domestic enterprises are also identified. It is determined that the features of innovative activity in Ukraine at the present stage are: emphasis on digitalization; creation of startups to enter international markets; active use of innovations in military technologies. The main trends in the development of innovative activity in Ukraine, identified by domestic scientists, have been studied. The trends in the development of innovative activity have been studied according to the main indicators, such as: Global Innovation Index, Bloomberg Innovation Index, Global Talent Competitiveness Index, The Global Sustainable Competitiveness Index, Summary Innovation Index. The basis of Ukraine's innovative competitiveness is human capital, higher education, knowledge and research results. The principles of the development of innovative activity in Ukraine are proposed, which are aimed at creating conditions for the effective use of human capital and scientific and technical potential, the country's integration into the international innovation space and ensuring long-term competitive advantages.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційні тренди, виклики, розвиток та конкурентоспроможність.

Keywords: innovation activity, innovation trends, challenges, development and competitiveness.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інноваційна діяльність в сучасних умовах стрімких змін та глобалізаційних викликів стає об'єктивною необхідністю як для окремих суб'єктів господарювання, так і національних

економік загалом. Основною умовою інтенсивного економічного розвитку та забезпечення конкурентоспроможності виступає саме активне провадження інноваційної діяльності. Інтенсивне впровадження та реалізація інноваційних процесів особливо актуально для вітчизняних підприємств з метою забезпечення конкурентних позицій на внутрішньому та зовнішньому ринках в умовах поглинання євроінтеграційних процесів. Врахування світових трендів інноваційного розвитку та їх впровадження допоможе вітчизняній економіці змінити роль та участь України у міжнародному поділі праці, а відтак, перейти до вищого ступеня розвитку економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку інноваційної діяльності та інноваційних процесів, в тому числі економічних процесів, активно досліджувались та продовжують досліджуватись вітчизняними та зарубіжними науковцями, зокрема, Й. Шумпетером, К. Фріменом, О. Кузьміном, М. Одрехівським, Л. Федуловою, Ю. Погорєловою, Р. Фатхудіновим, Г. Швиданенком, О. Фрідманом, І. Павленком, Р. Кемпом, М. Андерсеном та багатьма іншими. Проте низький рівень розвитку вітчизняної економіки, сировинна спрямованість українського експорту, незадовільний рівень конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств зумовлюють необхідність вивчення передового світового досвіду у впровадженні та розвитку інновацій і його застосування до вітчизняної економіки із врахування специфіки національного розвитку та реалій сьогодення, в яких перебуває Україна.

Формулювання цілей статті. Метою даного дослідження є вивчення передового світового досвіду у забезпеченні інноваційного розвитку, дослідження викликів, що стоять перед Україною щодо даної проблематики, визначення чинників впливу, особливостей здійснення та формування базових засад вітчизняного інноваційного розвитку задля забезпечення конкурентних переваг.

Виклад основного матеріалу дослідження. В останні десятиліття має місце нарощення інноваційного потенціалу економіками країн. Загалом у

світі підвищується тенденція щодо збільшення частки витрат на дослідження та розробки, що особливо відноситься до країн, які прагнуть забезпечити та активізувати інноваційний розвиток економіки.

Інноваційні тренди в Україні охоплюють різноманітні сфери економіки, суспільства та технологій. Умови сьогодення вимагають активного впровадженні нових ідей, технологій та методів задля підвищення ефективності, продуктивності та конкурентоспроможності на різних рівнях економіки.

Загалом Україна володіє досить вагомим потенціалом для розвитку інноваційної діяльності, проте мають місце виклики, до яких слід віднести:

- недостатнє інвестування у дослідження та розробки;
- міграцію вчених та висококваліфікованих кадрів за кордон;
- недосконалість законодавства та недостатність пільг, зокрема в оподаткуванні, для розвитку інноваційної діяльності.

Наведемо основні характеристики сучасних трендів інноваційного розвитку в Україні у табл. 1.

Таблиця 1. Сутність та основні характеристики сучасних трендів інноваційного розвитку в Україні

Сутність сучасних трендів інноваційного розвитку	Коротка характеристика
Цифровізація	Активне застосування цифрових технологій в державному управлінні, бізнесі, освіті, медицині тощо
Екологічність	Впровадження екологічних інновацій у різні сфери виробничо-господарської діяльності, розвиток зеленої енергетики та циркулярної економіки
Глобалізація	Інтегрування українських підприємств у світові ланцюги створення вартості, вихід на міжнародні ринки
Розвиток стартап-культури	Розвиток інноваційних екосистем, стартап-інкубаторів та акселераторів

Говорячи про розвиток інноваційної діяльності в Україні, можна спостерігати обнадійливі перспективи завдяки зростанню кількості стартапів, державним ініціативам, таким як «Дія City», а також підтримці міжнародних партнерів. Все це сприяє інноваційному розвитку української економіки та забезпеченню формування довгострокових конкурентних переваг.

Саме активізація інноваційної діяльності забезпечить вітчизняним промисловим підприємствам ефективне функціонування та розвиток.

Впровадження інноваційних технологій та методів у виробництво, організацію праці і управлінську діяльність дозволить сформувати та підтримувати високий рівень конкурентоспроможності на ринку.

Серед факторів, які впливають на інтенсивність впровадження інновацій на промислових підприємствах України, В.Р. Чаплінський виділяє дві групи чинників: макроекономічного та мікроекономічного характеру. Серед макроекономічних факторів автор виділяє [12]:

- нормативно-правову базу - відсутність повноцінного комплексу нормативно-правового забезпечення, який регламентував би і чітко прописував особливості ведення та активізації інноваційної діяльності на підприємствах;
- управлінський апарат, зокрема низький рівень стимулювання малого та середнього бізнесу в регіонах;
- вітчизняне виробництво - основна кількість інновацій розроблена закордоном, що суттєво ускладнює процес купівлі, розмитнення, транспортування та використання.

До мікроекономічних факторів В.Р. Чаплінський відносить:

- ресурс - вартість інновацій є досить високою, тому малому та середньому бізнесу без залучення кредитних коштів досить важко;
- інтелектуальний капітал - використання або генерація інновацій потребує високого рівня інтелектуального капіталу як менеджерів так і робітників.

Існує велика проблема інтелектуальної трудової міграції [12].

Виходячи з наведеної характеристики чинників, можна стверджувати, що вони характеризують стримуючий вплив на розвиток інноваційної діяльності в Україні.

До чинників успіху інноваційних процесів слід віднести:

- наявність висококваліфікованих кадрів та мотивованих керівників підприємств;
- достатність фінансових ресурсів;
- ефективну систему організування та управління інноваційними процесами;

- співпрацю та партнерство між бізнесом, науковими установами та державою;
- міжнародну кооперацію та співпрацю;
- сприятливе законодавство та підтримку з боку органів державної влади на різних рівнях економічної системи.

Досліджуючи питання розвитку інноваційної діяльності, запропоновані чинники активізації інноваційної діяльності промислових підприємств України та їх коротку характеристику варто навести у табл. 2.

Таблиця 2. Чинники активізації інноваційної діяльності промислових підприємств України

<i>Мікроекономічні чинники активізації інноваційної діяльності</i>	
Фінансові ресурси	- достатній обсяг власних фінансових ресурсів для здійснення інвестицій в інновації; - можливість залучення інвестицій чи кредитних коштів.
Людський капітал	- наявність кваліфікованих кадрів, здатних створювати та впроваджувати інновації; - інвестиції в навчання та розвиток професійних навичок працівників.
Організаційна структура	- гнучкість управління та здатність швидко адаптуватись до змін; - наявність підрозділів або працівників, відповідальних за дослідження та розробки (R&D).
Технологічна база	- стан виробничих потужностей та їх здатність до модернізації; - використання новітніх технологій у виробничому процесі.
Маркетингова стратегія	- вивчення ринку з метою виявлення потреб споживачів; - активний пошук нових ринків збуту інноваційної продукції.
Мотивування інноваційної діяльності	- застосування системи винагород для працівників за новаторські ідеї; - корпоративна культура та політика, спрямована на підтримку інновацій.
<i>Макроекономічні чинники активізації інноваційної діяльності</i>	
Стан економіки	- макроекономічна ситуація в країні та по регіонах.
Державна підтримка	- наявність програм фінансування інноваційної діяльності у вигляді державних грантів та пільгових кредитів; - наявність податкових пільг задля розвитку інноваційної діяльності; - створення законодавчої бази, що сприяє захисту інтелектуальної власності та розвитку досліджень.
Інноваційна інфраструктура	- наявність технополісів та технопарків, інноваційних центрів, бізнес-інкубаторів тощо.
Міжнародна співпраця	- інтеграція вітчизняних промислових підприємств у глобальні ланцюги створення доданої вартості.
Рівень конкуренції	- високий рівень конкуренції на ринку стимулює промислові підприємства впроваджувати інновації задля забезпечення конкурентних переваг.
Технологічні тренди	- глобальні технологічні зміни, які стимулюють промислові підприємства до модернізації виробничої діяльності.
Соціальні чинники	- запит суспільства на «екологічно чисту» та енергоефективну продукцію; - зміни в поведінці та потребах споживачів.

Джерело: сформовано авторами

До факторів, що стримують активізацію інноваційної діяльності промислових підприємств України доцільно віднести:

1. Недостатність фінансування, зокрема низький рівень інвестування у дослідження та розробки.
2. «Відтік мізків» - еміграція висококваліфікованих фахівців та науковців за кордон.
3. Застарілу інфраструктуру, тобто брак сучасних лабораторій та обладнання.
4. Недостатність стимулів та пільг для розвитку інноваційної діяльності з боку держави.
5. Низький рівень привабливості для інвесторів через ризики війни та макроекономічної нестабільності.

Особливостями здійснення інноваційної діяльності в Україні на сучасному етапі виступає: акцент на цифровізації, зокрема розвиток електронного врядування та ІТ-сектору; створення стартапів для виходу на міжнародні ринки; активне використання інновацій у військових технологіях.

Вітчизняні науковці виокремлюють такі основні тенденції щодо розвитку інноваційної діяльності в Україні:

- зосередженість інноваційної діяльності на великих промислових підприємствах;
- диспропорції у інноваційній активності підприємств та фактично виробленій інноваційній продукції;
- зниження технологічної активності промислових підприємств;
- суттєве зниження фінансування інноваційно активних підприємств за рахунок іноземних інвесторів;
- зростаючу тенденцію витрат на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки;
- основними витратами на інновації є придбання машин, обладнання та програмного забезпечення;

- не повною мірою використовується інноваційний потенціал наукових організацій, а також має місце зменшення на 27,1% таких організацій [1, 2-3].

Система наукових досліджень в Україні представлена науково-дослідними установами та закладами вищої освіти. Так, станом на 2023 рік у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності «Заклади вищої освіти» Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) функціонують 736 закладів вищої освіти. Також в цьому ж Реєстрі представлено 191 наукову устанovu [6].

На сьогодні в Україні створено та функціонують: 40 індустріальних парків (з яких 31 наявний у Реєстрі індустріальних (промислових) парків), 26 наукових парків, 16 технопарків, 24 центри інновацій та технологічного трансферу, 22 інноваційних центри, 38 центрів комерціалізації, 24 інноваційних бізнес-інкубатори, один інвестиційно-технологічний кластер, більше 30 кластерів, 1 інноваційно-виробниче об'єднання, стартап-школи, інкубаційні програми, центри інтелектуальної власності, венчурні та інвестиційні фонди, центри науково-технічної та економічної діяльності тощо [8].

Україна представлена в кількох міжнародних рейтингах, які оцінюють інноваційний потенціал та інноваційну спроможність. Найбільш авторитетними є Глобальний індекс інновацій – ГІІ (Global Innovation Index), Індекс інновацій Агентства Блумберг – ІАБ (Bloomberg Innovation Index), Глобальний індекс конкурентоспроможності талантів – ГІКТ (Global Talent Competitiveness Index), Глобальний індекс стійкої конкурентоспроможності – ГІСК (The Global Sustainable Competitiveness Index), Зведений інноваційний індекс – ЗІІ (Summary Innovation Index). Динаміку індексів інноваційної спроможності України за 2015-2022 рр. показано на рис. 1 [8, 11, 14].

Як видно з рис. 1, наведені індекси інноваційної спроможності України коливалися протягом років, не змінюючи суттєво своїх позицій у рейтингу, за винятком глобального індексу конкурентоспроможності талантів, який суттєво зріс у 2021-2022рр. – на 27 позицій при порівнянні з 2020р. та на 37

позицій при порівнянні з 2015р., що свідчить про позитивну динаміку інноваційного потенціалу вітчизняної економіки. Проте загалом показники інноваційної спроможності України залишаються на досить низькому рівні.

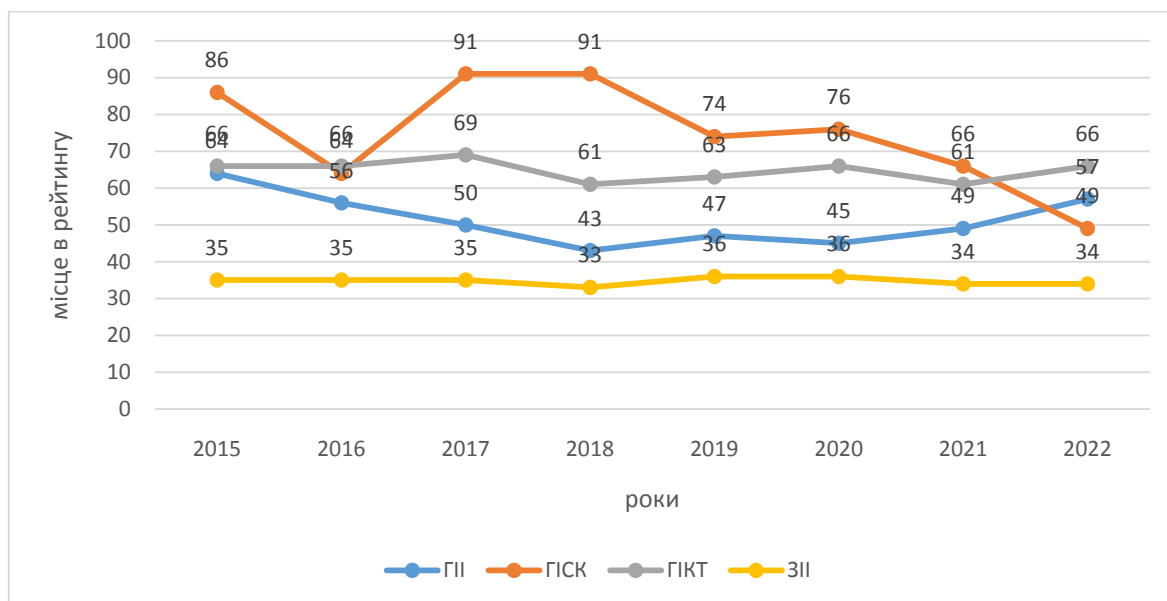

Рис. 1. Індеси інноваційної спроможності України - рейтинги

Джерело: сформовано на основі [8, 11, 14]

За глобальним індексом інновацій у 2022 р. лідерами рейтингу стали Швейцарія, Швеція та США, які зберегли свої позиції ще у 2021 році, а аутсайдерами – Гвінея, Ємен та Ангола. Україна погіршила свій рейтинг за даним показником і посіла 57 позицію (у 2021 році вона займала 49 позицію) у рейтингу зі 132 країн, а також посіла 34 місце серед 39 європейських економік [5, 16].

Основою інноваційної конкурентоспроможності України є людський капітал, вища освіта, а також знання та результати досліджень. Проте слабкість державних інституцій, несприятливе середовище для інноваційного бізнесу та недружня фінансова система перешкоджають розкриттю підприємницького потенціалу, формують перешкоди для комерціалізації інновацій та їх впливу на збільшення ВВП [7].

У 2023 році Україна посіла 49 місце в щорічному рейтингу екосистем стартапів Global Startup Ecosystem Index 2023 Глобального центру дослідження стартапів та інновацій StartupBlink. Країна погіршила свій рейтинг на 15 позицій порівняно з 2022р., коли вона займала 34 місце. Таке

різке падіння StartupBlink пов'язує з повномасштабною війною в нашій країні, що не могло не вплинути на українську систему стартапів [5].

Всесвітня організація інтелектуальної власності (BOIB) опублікувала Глобальний індекс інновацій за 2023 рік. Він відобразив пульс глобальних інноваційних тенденцій на тлі економічного середовища, повної невизначеності. Даний показник розкриває рейтинг найбільш інноваційних економік світу 2023р. серед 132 економік і локалізує 100 найкращих науково-технічних інноваційних кластерів (рис. 2) [5].

Як видно на рис. 2, ситуація щодо лідерів впровадження інновацій у 2023р. не змінилась, як і у 2022 р. ними залишаються Швейцарія, Швеція та США. Позиція України покращилась на 2 пункти в рейтингу.

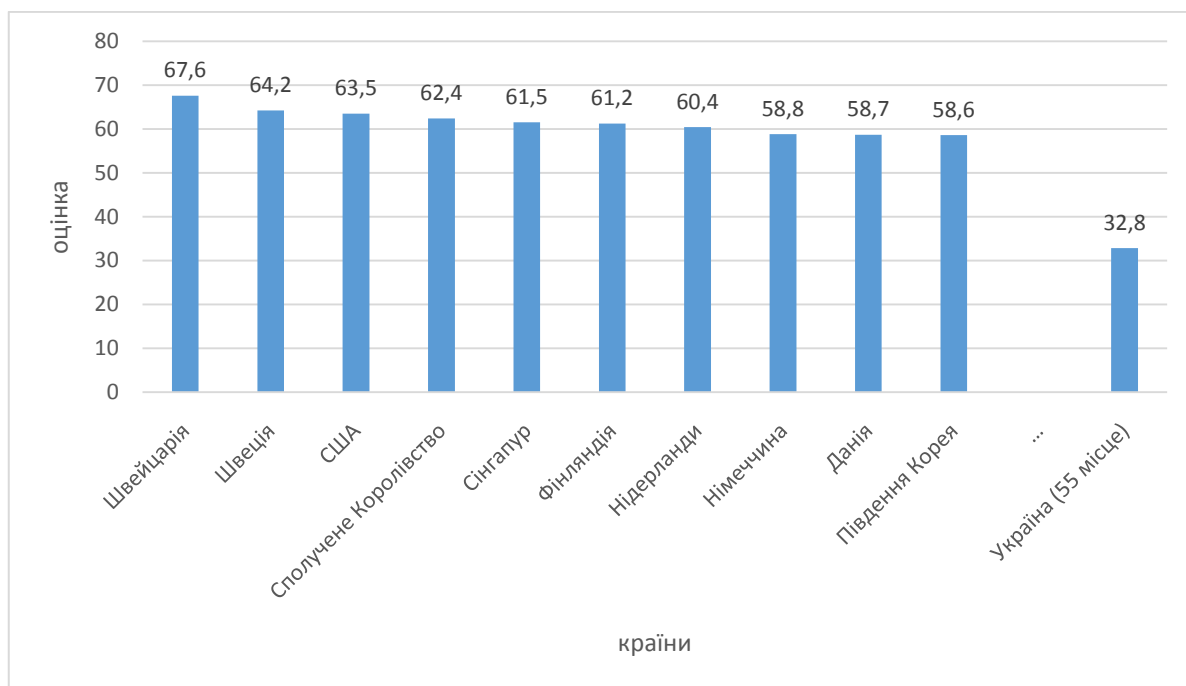

Рис. 2. Рейтинг «ТОП-10 найбільш інноваційних економік світу та Україна-2023»

Джерело: сформовано на основі [5]

Щодо тенденцій інноваційної активності на міжнародному рівні слід зауважити, що довгий час лідерами у реалізації інновацій виступали США та розвинені європейські країни, проте світовими центрами інновацій останніми роками все частіше стають країни Азії. На сьогоднішній час більшість інноваційних фірм знаходиться за межами Європи.

Економічне лідерство США базувалося на провідній ролі держави в національному науково-технічному та інноваційному розвитку, забезпеченні національної технологічної безпеки та міжнародних конкурентних переваг [15].

У Великобританії активізація інноваційної діяльності здійснюється шляхом реалізації низки програм підтримки інноваційної діяльності (Mercury, Connect, Enterprise Fellowship Scheme, Medici), створення венчурних компаній, яким надається ряд пільг [4].

Однією з найкращих практик у міжнародній економіці є здатність до інновацій у Німеччині, особливо у високотехнологічному секторі промисловості (машинобудування, електротехніка та хімічна промисловість), а також у секторі послуг, заснованих на знаннях (фінансові та банківські послуги, телекомунікації, інформаційні технології) [4].

Механізми стимулювання розвитку інноваційних процесів у Франції орієнтовані на формування сприятливих умов для залучення приватних інвестицій в сферу інновацій, функції розподілу державних коштів відіграють в цьому другорядну роль [4].

Дещо в інший спосіб розвивається Японія, тут віддається перевага не власним розробкам, а їх купівлі за кордоном з майбутнім удосконаленням обладнання, технології та організації виробничого процесу.

Велика чисельність науковців вважає [13], що європейські економіки потребують стимулювання продуктивності та інновацій, таких як синтетична біологія та цифрові технології. Перспектива цифровізації може прискорити зростання продуктивності більше, ніж на один відсотковий пункт на рік. Отже, Європа потенційно зможе додати до свого економічного виробництва 2,7 трильйона доларів США до 2030 р., якщо вона сформує штучний інтелект згідно з своїми поточними активами та відносною позицією в цифрових технологіях у світі.

У більшості європейських країн створення інноваційних засад підприємництва є можливим завдяки створенню національних інноваційних систем, що базуються на певній державній політиці та законодавчій базі [10].

Основні принципи, пріоритети та напрями інноваційної політики України викладені у «Стратегії розвитку інноваційної сфери на період до 2030 року», затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р, в якій серед основних бар'єрів для розвитку інновацій в Україні визначено недосконалість інституцій, зокрема політичного, регуляторного та бізнес-середовища [9].

Загалом Україна володіє високим науково-освітнім потенціалом, здатним продукувати нові ідеї та впроваджувати інновації, досить розвинутою стартап- екосистемою, можливостями активного застосування штучного інтелекту, що визначає перспективи її інноваційного розвитку.

Серед конкурентних переваг України виділяють [10]:

- за індексом глобальної конкурентоспроможності - висока якість вищої, середньої та професійної освіти, велика місткість ринку;
- згідно з Глобальним індексом інновацій, базою інноваційної конкурентоспроможності України виступає людський капітал, тобто знання та творчий потенціал людей, що дозволяє створювати цінності у світовій економічній системі. Ефективна реалізація людського капіталу є основною конкурентною перевагою.

На основі проведених досліджень за проблематикою розвитку інноваційної діяльності в Україні та світі, врахування тенденцій та трендів, пропонуються принципи розвитку інноваційної діяльності в Україні, які мають бути направлені на формування умов для ефективного використання людського капіталу та науково-технічного потенціалу, інтеграції країни у міжнародний інноваційний простір та забезпечення довгострокових конкурентних переваг. До основних принципів слід віднести:

- пріоритетність інноваційного розвитку;
- партнерство між наукою, освітою та бізнесом;

- державну підтримку та стимулювання розвитку інновацій на різних рівнях економіки;
- інтегрування у міжнародний інноваційний простір;
- орієнтацію на забезпечення сталого розвитку;
- захист прав інтелектуальної власності;
- покращення інноваційної культури суспільства.

Загалом дані принципи покликані створити базові засади для формування сучасної інноваційної економіки України з метою залучення інвестицій та сталого розвитку.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Активне провадження інноваційної діяльності є критично важливим для розвитку України. Інноваційна діяльність забезпечує інтенсивне економічне зростання шляхом підвищення продуктивності та створення нових галузей, сприяє покращенню якості життя, освіти, медицини тощо. Інновації здатні покращити позицію економіки країни на міжнародній арені шляхом зміни її участі в міжнародному поділі праці та на ринку праці. Екологічні інновації сприяють забезпеченню екологічної стійкості завдяки розробці енергоефективних та чистих технологій. Розвинута система чинників активізації інноваційної діяльності промислових підприємств України та запропоновані принципи розвитку інноваційної діяльності направлені на виявлення та оцінювання впливу рушійних сил, формування ефективних базових засад розвитку інноваційної діяльності в Україні з метою її активізації. Подальші дослідження доцільно здійснювати в напрямку прогнозування розвитку інноваційних процесів та тенденцій у різних сферах економіки України.

Література

1. Інститут економіки та прогнозування НАН України (2016). Імплементация высоких технологий в экономику Украины. Наукова доповідь / за ред. І.Ю., Єгорова, І.В., ОDOTЮКА, О.Б., Саліхової, Київ.

2. Ковальчук, В.М. (2023). Аналіз тенденцій інноваційного розвитку національної економіки. *Економіка та суспільство*. Випуск № 58. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3290/3214> (дата звернення - 10.02.2025).

3. Косовець, Г. (2023). Інноваційна діяльність в Україні: сучасні тенденції. *Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: виклики воєнного часу: [Електронний ресурс]: тези доп. XIV Міжнар. бізнес-форуму* (Київ, 23 берез. 2023 р.). Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, с. 86-88. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/ed3426146432ea2f6837c04fe0c85b86.pdf> (дата звернення - 05.02.2025).

4. Михайлишин, Л.І. (2016). Зарубіжний досвід активізації інноваційної діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Випуск 6, частина 2, С. 99-104. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_2_2016ua/25.pdf (дата звернення - 17.02.2025).

5. Міністерство економіки України (2023). Інформаційні матеріали щодо стану інноваційної діяльності. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=69b9a9bf-5fbc-4035-8c0f%20ac26b853c0eb&title=InformatsiiniMaterialiSchodoStanuInnovatsiinoiDii alnosti#:~:text=%D0%A3%202022%20%D1%80%D0%BE%D1%86%D1%96%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%80%D1%88%D0%B8%D0%BB%D0%B0,%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8E%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%2039%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%20%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8> (дата звернення - 13.02.2025).

6. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (2023). Доповідь про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства у 2022 р. / за ред. А., Бутенка, О., Єременко, Н., Стукало, Київ.

7. Писаренко, Т.В., Куранда, Т.К., Кваша, Т.К. та ін. (2022). Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2021 р. *Науково-аналітична*

записка. К.: УкрІНТЕІ. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/2021/06/23/AZ.nauka.innovatsiyyi.2020-29.06.2021.pdf> (дата звернення - 22.02.2025).

8. Писаренко, Т.В., Куранда, Т.К. та ін. (2023). Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2022 р. *Науково-аналітична доповідь*. К.: УкрІНТЕІ. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/2023/07/25/Nauk-analit.dopov.Naukova.ta.nauk-tekhn.diyaln.v.Ukr.2022-25.07.2023.pdf> (дата звернення - 20.02.2025).

9. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р «Про схвалення стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030р.» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80> (дата звернення - 16.02.2025).

10. Тютюнникова, С.В., Фрідман, О. А. (2020). Національна інноваційна система: сучасні тренди та виклики для України. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. Випуск 12, С. 224-232.

11. Укрінформ (2022). Україна опустилася в рейтингу інноваційних економік Bloomberg. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2859436-ukraina-opustilasa-v-rejtingu-innovacijnih-ekonomik-bloomberg.html> (дата звернення - 24.02.2025).

12. Чаплінський, В.Р. (2020). Інноваційна активність в Україні, тенденції та перспективи розвитку. *Ефективна економіка*. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8435> (дата звернення - 01.02.2025).

13. Babenko, V., Nakisko, O., Latynin, M., Rudenko, S., Lomovskykh, L., and Girzheva, O. (2019). Procedure of Identifying of the Parameters of the Model of Management of Technological Innovations in Economic Systems. *2019 IEEE International Scientific-Practical Conference Problems of Infocommunications, Science and Technology (PIC S&T), Kyiv, Ukraine*, pp. 324-328 (2019). <https://doi.org/10.1109/PICST47496.2019.9061259> (дата звернення - 17.02.2025).

14. Bloomberg (2022). South Korea Leads World in Innovation as U.S. Exits Top Ten. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02->

звернення - 18.02.2025).

15. Murphy M. Kevin and Tope H. Robert (2006). The Value of Health and Longevity. *Journal of Political Economy*. 114(5), pp. 871-904.

16. WIPO (2023). Global Innovation Index 2022: Tracking Innovation through the COVID-19 Crisis, World Intellectual Property Organization, Geneva, URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2021/03/article_0002.html (дата звернення - 18.02.2025).

References

1. Yehorov, I.Iu. Odotiuk I.V. and Salikhova, O.B. (2016), Implementatsiia vysokykh tekhnolohii v ekonomiku Ukrainy. Naukova dopovid [Implementation of high technologies in the economy of Ukraine. Scientific report], Institute of Economics and Forecasting of the Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv, Ukraine.

2. Kovalchuk, V.M. (2023), "Analysis of trends in innovative development of the national economy", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 58, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3290/3214> (Accessed 10 Feb 2025).

3. Kosovets, H. (2023), "Innovative activity in Ukraine: current trends", *Problemy ta perspektyvy rozvytku innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: vyklyky voiennoho chasu: [Elektronnyi resurs]: tezy dop. KhIV Mizhnar. biznes-forumu* [Problems and prospects for the development of innovative activity in Ukraine: challenges of wartime: [Electronic resource]: abstracts of the 14th International Business Forum], State University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine, pp. 86-88, available at: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/ed3426146432ea2f6837c04fe0c85b86.pdf> (Accessed 5 Feb 2025).

4. Mykhailyshyn, L.I. (2016), "Foreign experience in activating innovation activities", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 6, no. 2, pp. 99-

104, available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_2_2016ua/25.pdf (Accessed 17 Feb 2025).

5. Ministry of Economy of Ukraine (2023), “Information materials on the state of innovation activity”, available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=69b9a9bf-5fbc-4035-8c0f%20ac26b853c0eb&title=InformatsiiniMaterialiSchodoStanuInnovatsiinoiDii alnosti#:~:text=%D0%A3%202022%20%D1%80%D0%BE%D1%86%D1%96%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%80%D1%88%D0%B8%D0%BB%D0%B0,%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8E%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%2039%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%20%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8> (Accessed 13 Feb 2025).

6. Butenko, A., Yeremenko, O. and Stukalo, N. (2023), *Dopovid pro yakist vyshchoi osvity v Ukraini, yii vidpovidnist zavdanniam staloho innovatsiinoho rozvytku suspilstva u 2022* [Report on the quality of higher education in Ukraine, its compliance with the tasks of sustainable innovative development of society in 2022], National Agency for Quality Assurance in Higher Education, Kyiv, Ukraine.

7. Pysarenko, T.V., Kuranda, T.K. and Kvasha, T.K. (2022), “The state of scientific and innovative activity in Ukraine in 2021”, Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/2021/06/23/AZ.nauka.innovatsiyyi.2020-29.06.2021.pdf> (Accessed 22 Feb 2025).

8. Pysarenko, T.V. and Kuranda, T.K. (2023), “Scientific and scientific and technical activity in Ukraine in 2022”, Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, available at: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/2023/07/25/Nauk-analit.dopov.Naukova.ta.nauk-tekhn.diyaln.v.Ukr.2022-25.07.2023.pdf> (Accessed 20 Feb 2025).

9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Order “On approval of the strategy for the development of the sphere of innovation activity for the period until 2030”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80> (Accessed 16 Feb 2025).

10. Tiutiunnykova, S.V. and Fridman, O. A. (2020), "National innovation system: current trends and challenges for Ukraine", *Visnyk KhNU imeni V.N. Karazina. Seriya "Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm"*, vol. 12, pp. 224-232.
11. Ukrinform (2022), "Ukraine dropped in Bloomberg's ranking of innovative economies", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2859436-ukraina-opustilasa-v-rejtingu-innovacijnih-ekonomik-bloomberg.html> (Accessed 24 Feb 2025).
12. Chaplinskyi, V.R. (2020), "Innovative activity in Ukraine, trends and development prospects", *Efektivna ekonomika*, vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8435> (Accessed 1 Feb 2025).
13. Babenko, V., Nakisko, O., Latynin, M., Rudenko, S., Lomovskykh, L. and Girzheva, O. (2019), "Procedure of Identifying of the Parameters of the Model of Management of Technological Innovations in Economic Systems", *2019 IEEE International Scientific-Practical Conference Problems of Infocommunications, Science and Technology (PIC S&T)*, Kyiv, Ukraine, (2019), pp. 324-328. <https://doi.org/10.1109/PICST47496.2019.9061259>.
14. Bloomberg (2022), "South Korea Leads World in Innovation as U.S. Exits Top Ten", available at: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-03/south-korea-leads-world-in-innovation-u-s-drops-out-of-top-10> (Accessed 18 Feb 2025).
15. Murphy M. K. and Tope H. R. (2006), "The Value of Health and Longevity". *Journal of Political Economy*. vol. 114 (5), pp. 871-904.
16. WIPO (2023), "Global Innovation Index 2022: Tracking Innovation through the COVID-19 Crisis", World Intellectual Property Organization, Geneva, available at: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2021/03/article_0002.html (Accessed 18 Feb 2025).

Стаття надійшла до редакції 28.02.2025 р.